

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...3...
 Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...
 Σύνολο σελίδων: 3

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Τηλ. επικ.: 210 7767 023

Αθήνα, 24 - 06 - 2016
 Αρ. Πρωτ.: 348

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
 Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
 Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εσωτερικών και
 Διοικητικής Ανασυγκρότησης
2. Υπουργό Υγείας
3. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και
 Θρησκευμάτων
4. Βουλευτή: κα Ελ. Ζαρούλια
 (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
 της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5755/30-05-2016

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5755/30-05-2016 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής κα Ελ. Ζαρούλια, με θέμα: «Σχετικά με την αυξανόμενη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών μέσω διαδικτύου» και ειδικότερα σε απάντηση του 2^{ου} και 4^{ου} εκ των ερωτημάτων, τα διαλαμβανόμενα των οποίων εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σχετικά με το 2^ο ερώτημα:

Με τα άρθρα 48, 49 και 50 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ 74 Α'/20-03-2013) ορίζονται οι οργανισμοί και τα όργανα που συστάθηκαν και έχουν ως έργο την αντιμετώπιση των ναρκωτικών. Ειδικότερα κατά τα ως άνω άρθρα προβλέπεται:

Άρθρο 48 Διυπουργική Επιτροπή για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά των Ναρκωτικών

Άρθρο 49 Εθνικός Συντονιστής για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών

Άρθρο 50 Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών

Σχετικά με το 4^ο ερώτημα:

Παραθέτουμε απόσπασμα της Αιτιολογικής Έκθεσης από την οποία προκύπτει ότι ο (σχετικά πρόσφατος) ν. 4139/2013 συντάχθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις και πρακτικές στην αντιμετώπιση των ναρκωτικών και την ποινική μεταχείριση των χρηστών και εμπλεκομένων σε διακίνηση ναρκωτικών και ως εκ τούτου δεν υφίσταται επί του παρόντος ανάγκη τροποποίησώς του.

« Στη χώρα μας πρώτο θεμέλιο της ισχύουσας σχετικής νομοθεσίας αποτέλεσε ο ν. 1729/1987, ο οποίος εισήγαγε χρήσιμες διακρίσεις στην ποινική μεταχείριση και ίδρυσε τον πρώτο πανελλήνιο οργανισμό απεξάρτησης, το ΚΕΘΕΑ. Η αφιέρωση του άρθρου 1 του συγκεκριμένου νόμου στην ίδρυση αυτή αποτελούσε ένα δείγμα συμβολικής προτεραιότητας της θεραπευτικής προσέγγισης στη συνείδηση του τότε νομοθέτη. Έκτοτε οι νομοθετικές επεμβάσεις ήταν πολύ συχνές. Η πρώτη έλαβε χώρα (ν. 1738/1987) δύο μόλις μήνες μετά την ψήφιση του βασικού νομοθετήματος, ενώ η τελευταία (ν. 3811/2009) είναι πρόσφατη και ήδη αισθητή στη

δικαστηριακή πράξη. Ανάμεσα σε όσες μεσολάβησαν οπωσδήποτε ξεχωρίζει ο ν. 2161/1993, η ίδρυση του OKANA και η παροχή υποκαταστάτων στους εξαρτημένους από ναρκωτικά. Οι αποσπασματικές, έστω, αυτές μεταρρυθμίσεις έχουν συμβάλει στη διόρθωση αρκετών ακαμψιών. Επίσης η κωδικοποίηση των ρυθμίσεων (ν. 3459/2006) διευκόλυνε σημαντικά την εφαρμογή τους.

Αξιοσημείωτη διεθνής εξέλιξη στο θεσμικό πεδίο κατά τα τελευταία έτη συνιστά η έκδοση της Απόφασης – πλαίσιο του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2004 (2004/757/ΔΕΥ) για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και με τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών. Ορισμένες από τις διατάξεις της συγκεκριμένης απόφασης ήδη οδήγησαν σε επιμέρους προσαρμογές της ελληνικής ποινικής νομοθεσίας (βλ. π.χ. άρθρο 33 του ν. 3459/2006 που προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3727/ 2008). Κατά τα λοιπά, οι περιλαμβανόμενοι στο άρθρο 2 της παραπάνω Απόφασης – Πλαίσιο ορισμοί δεν απέχουν από τους αντίστοιχους της ισχύουσας ελληνικής ποινικής νομοθεσίας. Όσο για τις προτεινόμενες (άρθρο 4 της ίδιας Απόφασης) ως αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις, καταρχήν παρατηρείται ότι από το συγκεκριμένο ευρωπαϊκό θεσμικό εργαλείο δεν μπορούν να προκύψουν δεσμεύσεις για συγκεκριμένα ύψη ποινών. **Γίνεται ωστόσο σαφές ότι τα θεσπιζόμενα από την Απόφαση – Πλαίσιο όρια ποινής, τόσο για τα βασικά εγκλήματα διακίνησης ναρκωτικών όσο και για τις βαρύτερες μορφές, είναι αισθητά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα της ελληνικής νομοθεσίας.**

Εν τω μεταξύ, οι πραγματικές εξελίξεις στο διεθνές και στον εγχώριο ορίζοντα κατά την τελευταία τριακονταετία υπερακόντισαν ποσοτικά και ποιοτικά τις προβλέψεις του νομοθέτη. Σημειώνουμε τα κυριότερα ευρήματα: Α) Η ανάπτυξη των διακρατικών σχέσεων, της τεχνολογίας και των επικοινωνιών ενίσχυσε τις δυνατότητες και δραστηριότητες του οργανωμένου εγκλήματος. Β) Ορισμένες ναρκωτικές ουσίες συνδέθηκαν με την ψυχαγωγία των νέων, πράγμα που συντέλεσε σε ευρύ τερη διάδοσή τους. Γ) Η στήριξη της προληπτικής πολιτικής ιδίως στην καταπολέμηση της προσφοράς, δηλαδή του εμπορίου, διέψευσε τις προσδοκίες. **Προέκυψε ότι μόνο ο συνδυασμός πολιτικών κατά της προσφοράς και κατά της ζήτησης ναρκωτικών, κι όχι μονομερώς η επιβάρυνση των ποινών, εμφανίζει αποτελεσματικότητα.**

Χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία που προκύπτουν από πρόσφατη ειδική συγκριτική για τις ποινές Έκθεση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τα Ναρκωτικά και τις Εξαρτήσεις (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Selected Issue 2009. Drug Offences: Sentencing and other Outcomes). Η συγκεκριμένη Έκθεση επισημαίνει ότι παρά την έκδοση της Απόφασης – Πλαίσιο του 2004 οι νομοθεσίες των ευρωπαϊκών χωρών – μελών εμφανίζουν σημαντικές ανομοιομορφίες ως προς τους ορισμούς, τις διακρίσεις μεταξύ εγκλημάτων διακίνησης και άλλων που υπηρετούν την προσωπική χρήση, καθώς και ως προς τις ποινές. Οι διαφορές αυτές οδηγούν αντίστοιχα σε σημαντικές διαφοροποιήσεις του αριθμού και του ποσοστού των καταδικών.

Σε γενικές γραμμές παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα, με βάση τα δεδομένα των χωρών που απήντησαν: για τις περισσότερες χώρες το μέσο ύψος ποινής, αναστελλόμενης ή μη, για εγκλήματα χρήσης (χρήσης ή προσωπικής κατοχής) ναρκωτικών ήταν σημαντικά χαμηλότερο από το ένα έτος. Οι ποινές για διακίνηση βασικής νομοτυπικής μορφής επίσης σε αρκετές περιπτώσεις αναστέλλονται, ενώ το ύψος τους δεν φαίνεται να υπερβαίνει τα τρία έτη (βλ. πίνακα 5, σελ. 15 Εκθέσεως). Ιδιαίτερο συγκριτικό ενδιαφέρον εμφανίζουν οι ποινές για τις πιο επιβαρυνμένες μορφές διακίνησης. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα επιβληθέντα στοιχεία (βλ. σελ. 16 Εκθέσεως): - Στην Αγγλία και Ουαλία, στην Ιρλανδία και στη Σουηδία σε καμία περίπτωση δεν επιβλήθηκε η ανώτατη ποινή κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς. - Στην Ιρλανδία κατά τα έτη 1999, 2000 και 2001 μεταξύ 55 ανάλογων περιπτώσεων (διακίνηση ναρκωτικών αξίας άνω των 12.700 Ευρώ) επιβλήθηκε ποινή άνω της φυλάκισης 10 ετών, ενώ στις λοιπές περιπτώσεις αναγνωρίστηκαν ελαφρυντικές περιστάσεις. - Στην Πολωνία σε αντίστοιχες επιβαρυντικές μορφές διακίνησης μόνο στο 42% των καταδικών επιβλήθηκε άμεσα φυλάκιση, ενώ στο 57% η ποινή ανεστάλη. - Στη Δανία, παρά την αύξηση των αντίστοιχων προβλεπόμενων ποινών, η μέση ποινή, αν δεν αναστέλλεται, κυμαίνεται μεταξύ 20 και 30 μηνών. Γενικά, όπως σημειώνεται, οι βαρύτερες

προβλεπόμενες ποινές για διακίνηση ναρκωτικών επιβάλλονται σπάνια. Το εύρημα αυτό οδηγεί στη διάγνωση μιας σημαντικής διαφοράς με τη χώρα μας, όπου η ανώτατη ποινή της ισόβιας κάθειρξης επιβάλλεται σε αρκετές περιπτώσεις ετησίως. Για την αξιολόγηση αυτής της διαφοράς πρέπει πάντως να ληφθεί υπόψη, ότι η εξάρτηση στις πλείστες ευρωπαϊκές χώρες εκτιμάται ως γενικό ελαφρυντικό και όχι ως ειδικός λόγος μείωσης της απειλούμενης ποινής. - Οι ευρωπαϊκές χώρες που απέστειλαν σχετικά στοιχεία, δείχνουν μια αυξημένη τάση επιβολής εναλλακτικών (ανοικτών) μέτρων θεραπείας αντί φυλάκισης. Ωστόσο 14 από τις 26 χώρες δεν απέστειλαν σχετικά στοιχεία (βλ. Έκθεση, σελ. 18).

Η χώρα μας οφείλει να αξιολογήσει ένα σημαντικό εύρημα. Συγκεκριμένη έρευνα – αξιολόγηση του θεραπευτικού έργου του ΚΕΘΕΑ που έλαβε χώρα με διεθνή επίβλεψη (βλ. Δ. Αγραφιώτη – Ε. Καμπριάνη, Εξαρτήσεις 2002, σελ. 12, 18), έδειξε τα ακόλουθα: Από όσους παρέμειναν σε θεραπευτικές κοινότητες για διάστημα άνω του ενός έτους, το 73% δεν είχε πλέον ποινικές εκκρεμότητες πέντε έτη μετά την είσοδό τους στη θεραπευτική διαδικασία. Εξάλλου, το 100% όσων έλαβαν μέρος στην έρευνα, αφ' ενός δεν είχε καμιά (εμφανή ή αφανή) παράνομη δραστηριότητα κατά τις τελευταίες 30 ημέρες πριν ερωτηθεί, αφ' ετέρου δεν είχε εμπειρία φυλάκισης κατά την πενταετία. **Αν οι αριθμοί αυτοί συγκριθούν με τα υψηλά ποσοστά υποτροπής όσων αποφυλακίζονται, προκύπτει ότι η προληπτική δυναμική της απεξάρτησης είναι πολύ ισχυρότερη από την αντίστοιχη της φυλακής.** Παρά το συγκεκριμένο εύρημα και τη διεθνή εμπειρία, η εφαρμογή των ρυθμίσεων και η ποινική αντιμετώπιση του προβλήματος φαίνονται να διστάζουν ενώπιον των εναλλακτικών μέτρων απεξάρτησης. Αυτή η διστακτικότητα έχει ως αναπόφευκτες συνέπειες την υπερφόρτωση των φυλακών και την αδυναμία κοινωνικής επανένταξης και άσκησης δευτερογενώς προληπτικής πολιτικής. Προφανώς, αιτιολογείται όχι μόνο με βάση αδυναμίες της εφαρμογής (π.χ. έλλειψη προγραμμάτων επιμόρφωσης των δικαστών για τις εξελίξεις), αλλά και με βάση τις ατέλειες και την πολυπλοκότητα της κείμενης νομοθεσίας.

Με βάση τα παραπάνω, η μεταρρύθμιση του Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά εμφανίζεται αναγκαία στις εξής κατευθύνσεις:

- Αυστηρή καταστολή των βαρύτερων και οργανωμένων μορφών διακίνησης, αλλά με προσεκτικό διαχωρισμό τους από τις ελαφρύτερες περιπτώσεις.
- Γενικά, προσπάθεια διάκρισης και διαβάθμισης των σχετικών εγκλημάτων, ώστε να αποφεύγονται οι δυσανάλογα βαριές ή ευνοϊκές μεταχειρίσεις.
- Διευκόλυνση της ουσιαστικής εφαρμογής μέτρων απεξάρτησης (σωματικής και ψυχολογικής) αντί του εγκλεισμού στις κοινές συνθήκες της φυλακής.
- Διατήρηση της ποινικοποίησης τόσο της χρήσης ναρκωτικών ουσιών όσο και των υποστηρικτικών αυτής πράξεων (κατοχή και με οποιονδήποτε τρόπο προμήθεια προς ίδια χρήση).

Το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρεί επίσης να συστηματοποιήσει τις ρυθμίσεις που αφορούν τα όργανα σχεδιασμού, συντονισμού και υλοποίησης της πολιτικής κατά των ναρκωτικών. Ειδικότεροι στόχοι είναι οι εξής: - Η αποτύπωση και αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων οργάνων, όπως η Διυπουργική Επιτροπή, ο Εθνικός Συντονιστής για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών και η Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών, στα οποία κατανέμονται οι ευθύνες σχεδιασμού, απόφασης και εποπτείας εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης περί τα ναρκωτικά και των συναφών προγραμμάτων.»

Κατά τα λοιπά αρμόδια να σας ενημερώσουν είναι τα συνερωτώμενα Υπουργεία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Ακριβές αντίγραφο
Η Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος

Χ. Παπαδημητρίου